

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania M.W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Szczecinie
o wypłatę świadczenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu
5 marca 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Szczecinie z dnia 12 grudnia 2024 r., sygn. akt III AUa 468/24,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od M.W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych Oddziału w Szczecinie kwotę 270,00 (dwieście
siedemdziesiąt) złotych, wraz z ustawowymi odsetkami za czas
po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu
orzeczenia do dnia zapłaty - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

DS

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 marca 2024 r. (nr [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Szczecinie ustalił M.W., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 291 ze zm.), emeryturę w kwocie ostatecznej. Jednocześnie organ rentowy

wskazał, że zawiesza wypłatę tego świadczenia - ze względu na zbieg świadczeń, w związku z pobieraniem przez M.W. emerytury wojskowej z WBE.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 10 października 2024 r. (sygn. akt VI U 688/24), wydanym w sprawie M.W., z odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Szczecinie o wypłatę świadczenia, oddalił odwołanie.

Na skutek apelacji odwołującego, Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 12 grudnia 2024 r. (sygn. akt III AUa 468/24), oddalił apelację.

Skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wywiódł odwołujący, zaskarżając w całości wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, zarzucając:

1. Naruszenie prawa materialnego:
 1. art. 95 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ustawy emerytalnej) w zw. z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz art. 7 pkt 1 ww. ustawy, poprzez ich błędną wykładnię i stwierdzenie tym samym, że ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do wypłaty zawieszanej emerytury z FUS w sytuacji zbiegu ww. świadczenia z pobieraną emeryturą wojskową, w sytuacji gdy z okoliczności niniejszej sprawy i prawidłowej wykładni przepisów prawa wynika, że możliwe jest pobieranie przez ubezpieczonego pełniącego służbę wojskową w okresie od 16 września 1975 r. do 31 grudnia 1997 r. dwóch świadczeń emerytalnych z systemu ubezpieczeniowego i zaopatrzeniowego — o czym decyduje kryterium różnicujące pod postacią braku możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu emerytalnego;
 2. art. 7 pkt zeż (tak w skardze kasacyjnej – adnotacja Sądu Najwyższego), poprzez ich błędną wykładnię i stwierdzenie tym samym, że ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do wypłaty zawieszanej emerytury z FUS, w sytuacji zbiegu ww. świadczenia z pobieraną emeryturą wojskową, w sytuacji gdy z okoliczności niniejszej sprawy i prawidłowej wykładni przepisów prawa wynika, że możliwe jest pobieranie przez ubezpieczonego

pełniącego służbę wojskową w okresie od 16 września 1975 r. do 31 grudnia 1997 r. dwóch świadczeń emerytalnych z systemu ubezpieczeniowego i zaopatrzeniowego - o czym decyduje kryterium różnicujące pod postacią braku możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu emerytalnego;

3. art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, z którego wynika zasada równego traktowania, tj. nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii) zakładająca jednocześnie różne traktowanie podmiotów różnych, tj. podmiotów, które nie posiadają wspólnej cechy istotnej oraz zasadność wyboru takiego, a nie innego kryterium zróżnicowania (pozostającego w związku z celem i treścią danej regulacji, wagą interesu, któremu zróżnicowanie ma służyć i w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostają naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania oraz z normami konstytucyjnymi, zasadami, wartościami uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych), poprzez niewłaściwe jego zastosowanie co skutkowało pozbawieniem ubezpieczonego prawa do wypłaty zawieszanej emerytury z FUS jako pozostającej w zbiegu z pobieraną emeryturą wojskową w sytuacji występowania w niniejszej sprawie kryterium zróżnicowania uzasadniającego prawo do pobierania dwóch świadczeń przez ubezpieczonego, który pełnił służbę wojskową w okresie od 16 września 1975 r. do 31 grudnia 1997 r. pod postacią braku możliwości uwzględniania w wojskowej emeryturze jakiegokolwiek okresu „cywilnego” stażu emerytalnego;
4. art. 5 ust. 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, poprzez jego błędną wykładnię i tym samym pozbawienie ubezpieczonego prawa do wypłaty zawieszanej emerytury z FUS jako pozostającej w zbiegu z pobieraną emeryturą wojskową w sytuacji występowania w niniejszej sprawie kryterium uzasadniającego prawo do pobierania dwóch świadczeń przez ubezpieczonego, który pełnił służbę wojskową w okresie od 16 września 1975 r. do 31 grudnia 1997 r. pod postacią braku możliwości uwzględniania w wojskowej emeryturze jakiegokolwiek okresu „cywilnego” stażu emerytalnego;

5. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 385 k.p.c., poprzez oddalenie apelacji ubezpieczonego mimo, że była ona zasadna i winna zostać uwzględniona.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę w całości, poprzez uwzględnienie apelacji ubezpieczonego w całości i wypłatę ubezpieczonemu świadczenia emerytalnego bez zawieszania prawa do niego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie z uwzględnieniem kosztów postępowania kasacyjnego wywołanego niniejszą skargą. W każdym zaś przypadku zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego w postępowaniu, według norm przepisanych.

Skarżący wniósł także o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na dwie podstawy. W pierwszej kolejności skarżący stwierdził, że w sprawie istnieje potrzeba rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego, tj. udzielenia odpowiedzi na pytanie: czy możliwym jest jednoczesne pobierania świadczenia z powszechnego oraz emerytury wojskowej czy też pobieranie jednego z tych świadczeń skutkuje koniecznością zawieszenia wypłaty drugiego ze świadczeń? Kolejno skarżący odniósł się do tego, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż wypracowanie prawa do dwóch świadczeń, tj. emerytury powszechnnej oraz wojskowej powinno prowadzić do wypłaty dwóch świadczeń, gdyż odmienna interpretacja narusza konstytucyjną zasadę równości ubezpieczonych oraz obowiązujący w polskim systemie prawnym, poprzez w szczególności wiążące umowy międzynarodowe zakaz pracy przymusowej.

W odpowiedzi na wywiedzioną skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie, w przypadku przyjęcia skargi do rozpoznania oddalenie jej w całości oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszej sprawie sformułowana została w sposób, który uniemożliwia jej przyjęcie do dalszego, merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie przypomnienia wymaga, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Strona skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona - odwołała się więc do przesłanek przedsądu wskazanych w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 1 i pkt 4 k.p.c. Należy więc podkreślić, że wadliwy jest sam sposób sformułowania wniosku – co świadczy o jego bezpodstawności. Nie można bowiem twierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona - co oznacza oczywistą bezzasadność zaskarżonego orzeczenia, a więc niewymagającą jakichkolwiek dociekań lub analiz, a jednocześnie wskazywać

na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego - wymagającego z natury rzeczy pogłębionych rozważań (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19, LEX nr 2751796 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, LEX nr 2497710). Tego typu argumentacja, nawet w sytuacji podnoszenia jej w sposób „ewentualny”, podważa zasadność wniosku.

Przypomnieć należy, że w uzasadnieniu wniosku wskazującego na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz powinny zostać przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 19 marca 2012 r., II PK 296/11, LEX nr 1214580; 11 czerwca 2013 r., II UK 71/13, LEX nr 1331300; 16 maja 2018 r., III UK 151/17, LEX nr 2553867; 12 maja 2021 r., I USK 163/21, LEX nr 3252537). Oznacza to w praktyce, że zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (wyrok Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571, z 5 lipca 2023 r., I CSK 6182/22, LEX nr 3578533), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. A. Góra-Błaszczkowska, Środki zaskarżenia w postępowaniu cywilnym. Komentarz do art. 367-424¹² k.p.c., Warszawa 2014, komentarz do art. 398⁹ wraz z przytoczonym orzecnictwem; postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179, z 13 lipca 2023 r., I CSK 2570/22, LEX nr 3582702), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć

zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub funkcje precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub gdy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468, z 7 lutego 2019 r., I UK 29/18, LEX nr 2617355 i z 27 kwietnia 2021 r., II PSK 68/21, LEX nr 3252281).

Sąd Najwyższy zajmował się już problemem podniesionym przez stronę skarżącą i poglądy w tym zakresie uznać należy za ugruntowane. Przywołać w tym miejscu trzeba uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r. (III UZP 7/21), dotycząca przepisu art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (OSNP 2022 nr 6, poz. 58, str. 67). Celem tej uchwały było ujednolicenie praktyki orzeczniczej w tym zakresie, w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez Sąd Najwyższy. W uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił powody, dla których nie można zaakceptować stanowiska skarżącego, że powinien otrzymywać świadczenia w zbiegu, a tym samym wyznaczył standard interpretacyjny spornego przepisu. Brzmienie art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powinno być dekodowane - z uwagi na jego treść - nie tylko za pomocą językowych metod interpretacyjnych, ale również wymagane jest sięgnięcie do reguł pozajęzykowych. Z tego względu zwrot „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (t.j. Dz.U. z 2020 r.,

poz. 723 ze zm.)”, daje podstawę do przyjęcia, że ów wyjątek należy interpretować nie tylko przedmiotowo, to znaczy wyłącznie przez pryzmat zasad obliczania emerytury wojskowej wynikających z art. 15a albo 18e ustawy zaopatrzeniowej, ale także podmiotowo, co oznacza konieczność wzięcia pod uwagę adresatów tych przepisów. Stanowisko powyższy zostało powielone w kolejnych orzeczeniach Sądu Najwyższego (zob. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 25 września 2024 r., III USK 304/23, Legalis nr 3130532; 13 listopada 2024 r., III PSK 79/24, Legalis nr 3171058; z 11 marca 2025 r., III USK 118/24 Legalis nr 3202221 czy wyrok Sądu Najwyższego z 26 listopada 2024 r., II USKP 155/23, OSNP 2025 nr 8, poz. 80).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 118).

DS.

[a.ł]